

Kázání Ž 31, 15-25 (výběr)

Já však, Hospodine, důvěřuji tobě, pravím: „Ty jsi můj Bůh, moje budoucnost je ve tvých rukou.“ Vysvobod' mě z rukou nepřátel a těch, kdo pronásledují mě.

Rozjasni tvář nad svým služebníkem, ve svém milosrdenství mě zachraň.

Požehnán buď Hospodin, že mi prokázal divy svého milosrdenství v nepřístupném městě!

A já jsem si ukvapeně řekl: „Jsem zapuzen, nechceš mě už vidět.“ Avšak vyslyšel jsi moje prosby, když jsem k tobě o pomoc volal.

Milujte Hospodina, všichni jeho zbožní, Hospodin své věrné opatruje, odplácí však plnou měrou těm, kteří si vedou zpupně.

Buďte rozhodní a buďte udatného srdce, všichni, kdo čekáte na Hospodina!

Základem kázání je v. 16 v kralickém překladu: *V rukou tvých jsou časové moji.*

Milé sestry, milí bratři,

většina z nás považuje čekání za maření času. „Mařit“ znamená „přivádět na zmar“, „ničit“. Co by to ale znamenalo: ničit čas – proměnit ho v nic? Čas, v němž objektivně žijeme, je dán pohybem Slunce a Měsíce a tento čas vesmírných těles snad ani v našem kazisvětském věku zničit nemůžeme. Znamená to tedy, že když maříme čas, máme na mysli nějaký jiný čas: ten náš. Mohli bychom to ještě zpřesnit: když o někom řekneme, že maří čas, není to žádná lichotka. Většinou tím chceme vyjádřit, že nepracuje s patřičnou efektivitou, není dostatečně užitečný a nejspíš je to lenoch a budižkničemu. Jako by byl čas jakýsi statek, který můžeme prohospodařit stejně jako peníze. Nikoli náhodou se říká: čas jsou peníze. Proto zřejmě v době, kdy se všechny hodnoty převádějí na peníze, nikdo „nestíhá“.

Stejným směrem má namířeno české spojení, podle něhož nás někdo „okrádá o čas“. O náš čas. O ten čas, s kterým chceme nakládat po svém. Právě proto, že cítíme, že na tento čas máme právo, můžeme si myslet, že nás o něj někdo může okrást. Ten, kdo nás zdržuje, je tak vlastně zloděj. A tzv. zlodějů času je v našem světě nepočítaně. Zloděj je každý, kdo jede padesát tam, kde se má jet padesát. Zloděj je každý, kdo nepochopí všechno na poprvé. Zloděj je každý, kdo něco dokáže jen s cizí pomocí. Zloděj je každý, kdo je příliš mladý nebo příliš starý, příliš tenký nebo příliš kulatý, každý, kdo má auto se slabším motorem, každý, kdo se zdržuje ohledy na druhé – zloději času se to podle všeho kolem nás jen hemží. A na rozdíl od těch, kteří kradou velké peníze, ti všelijak neskladní a nepřizpůsobiví stíhá opovržení velké části naší společnosti.

Před čtrnácti dny jsme mluvili o tom, jak všudypřítomný je v naší době spěch. Spěch a čekání jsou dva odlišné póly naší zkušenosti. Nebo ještě jinak řečeno, spěch a čekání jsou líc a rub jedné mince. Když spěcháme, nechceme čekat.

Zdá se mi, že čekání má v našem každodenním světě čistě negativní význam. Je to čas, kdy něco nemáme a musíme se bez toho obejít. Čekám, až mi přijde plat, ale ty peníze už bych bývala potřebovala předevčírem. Čekám, až na mne zubař bude mít čas, a do té doby mě ten zub bude bolet a bolet. Čekám, až přijde ten řemeslník, který měl přijít před čtrnácti dny, a je to k vzteku.

Čekání ale není jenom věc dočasného strádání a tzv. „ztráty času“, který si čím dál víc „vynahrazujeme“ tím, že v čase čekání mobilem lovíme na internetu, hrajeme pasíáns nebo si pouštíme do sluchátek muziku. Nedávno jsem četla článek o tom, že čekání patří k největším stresorům naší doby. Je to proto, že když čekáme, nemáme svůj život pod kontrolou, běh věcí neurčujeme sami. A právě o to se víc a víc snažíme, a to i tam, kdy se skutečně nedá dělat nic

jiného, než čekat, až se čas „naplní“. Nemůžeme se dočkat miminka, tak se na ně koukáme ultrazvukem. Mnohé maminky si vybírají termín porodu podle pracovního či jiného kalendáře. A zřejmě není daleko doba, kdy si podle kalendáře mnozí z nás budou vybírat i datum odchodu z tohoto světa. Z toho, co nemůžeme zanést do plánů, jsme čím dál nervóznější. Tím nervóznější, čím větší věci jsou ve hře a čím víc hrozí, že se budeme muset pokorně sklonit před řádem, který nás převyšuje.

Nejsme v tom sami. A teď nemyslím na to, že i v tomto střechování je s námi Bůh, ale spíš na to, že si tu situaci můžeme dobře prohlédnout na řadě biblických postav a situací. Vzpomeňme třeba na Abrahama, který na Boží pokyn statečně vyšel do neznáma. Možná nás s Abrahamem pojí to, že je pro nás někdy snazší vyjít než vyčkat. Je jednodušší něco udělat, zařídit, obstarat, než jen tak s rukama v klíně čekat, jak se to vyvrbí. Hospodin dal Abrahamovi, pravda, zaslíbení, že bude mít děti jako hvězd na nebi. Ale Abraham čekal tak dlouho, až se mu zdálo, že Hospodin na svůj slib mezi jinými starostmi nějak pozapomněl. Zpanikařil, vzal věc do vlastních rukou a rozhodl se zajistit si potomstvo po svém: tak přišel na svět Ismael, jehož matkou byla otrokyně Hagar. V Bibli už o Ismaelovi nic dalšího neslyšíme. Na rozdíl od Izáka – toho, který se zcela nepravděpodobně z Boží vůle narodil Abrahamově ženě Sáře, když bylo Abrahamovi sto let – a který se stal jedním z praotců. O Abrahamovi a jeho neschopnosti spolehnout se na Pána Boha se učí děti v nedělní škole. A my dospělí víme, jak těžké je čekat – hodiny, dny, týdny a měsíce, někdy i roky, než se stane nebo potvrdí to, po čem toužíme – anebo jinak řečeno: kdy pomine to, čeho se ve svých horších chvílích obáváme.

Abraham v zásadě neudělal nic špatného – potomky s otrokyněmi měli praotci velmi často. Problém je právě v té potřebě zajistit to sám. Výstižně česky říkáme: „čas nás tlačí“. Netlačí nás termíny, lhůty, nadřazení ani nějaké požadavky. Tlačí nás sám čas – a my máme sklon ztrácet hlavu, protože přece máme starost o svět, na našich bedrech leží břímě odpovědnosti, nesmíme nic ponechat náhodě a musíme vše náležitě zajistit, ba dokonce „zabezpečit“.

Takového puzení na nic nečekat a řešit věci dřív, než se naplní čas, nejsou prosti ani ti nejlepší. Výmluvný příklad najdeme v první kapitole Skutků apoštolských. Petr, novopečený předák vyznavačů Krista, tam má dojem, že když po Jidášově smrti zůstalo jedno apoštolské místo prázdné, je třeba počet apoštolů neprodleně doplnit na původní dvanáctku. Uspořádá tedy volbu, při níž je ze dvou kandidátů jako dvanáctý apoštol losem vybrán Matěj. Matěj byl jistě dobrý a poctivý muž, ale je příznačné, že o něm – tak jako o Ismaelovi – v dalších průbězích Božího lidu už nic neslyšíme. Naopak se v nich zcela nečekaně objevuje úplně nový a nepřehlédnutelný, byť lidmi nevolený apoštol – Pavel.

Náš 31. žalm tento myšlenkový pochod pojmenovává velmi výstižně. Ve 24. verši tam žalmista říká: *A já jsem si ukvapeně řekl: „Jsem zapuzen, nechceš mě už vidět.“ Avšak vyslyšel jsi moje prosby, když jsem k tobě o pomoc volal. A v kralickém překladu je to snad ještě nápadnější: Já zajisté když jsem pospíchal, řekl jsem: Zavrženť jsem od očí tvých, ale ty jsi vyslyšel hlas pokorných modliteb mých, když jsem k tobě volal.*

Připomenu onen verš z 28. kapitoly knihy proroka Izajáše, o níž jsme už mluvili: *Kdo věří, nemusí spěchat.* Nyní to máme opačně: Kdo spěchá, nemůže věřit. Člověk, který zapomněl na chvíle ztišení a naslouchání, má sklon si myslet, že na Hospodina není spolehnouti, že nad ním Hospodin zlomil hůl a že už to teď všechno leží jenom na něm. Pro toho, kdo spěchá, jako by neplatilo žalmistovo poučení vyznání: „Ty jsi můj Bůh, moje budoucnost je ve tvých rukou.“ Právě naopak: v kolika různých podobách se na nás ze všech stran tohoto uspěchaného světa valí: „Tvoje budoucnost je jen a jen v tvých rukou.“

Čas čekání, jak o něm mluví bibličtí svědkové, bývá čas, kdy sebe a svůj život odevzdáváme do Božích rukou. Spíš nežli čas netrpělivého čekání je to čas očekávání dobra, které je zatím skryto v mlhách budoucnosti. Aby se Jákob mohl stát praotcem, musel být v nočním zápase ochromen, protože kdo kulhá, nemůže spěchat. Aby se z farizeje Šavla mohl stát apoštol Pavel, musel na tři dny oslepnout, protože ani nevidomý nemůže spěchat. Čekání má v našem životě svůj dobrý smysl. Ze zpětného pohledu přece často vidíme, že čas, který jsme prožili v trápení, nejistotě a úzkostech z toho, co přijde, byl čas, kdy jsme se toho jako lidé a snad i jako křesťané nejvíc naučili. Když nazrává čas, zrajeme i my. Kdo věří, učí se čekat.

Protipříkladem příběhu o Abrahamovi může být příběh o Chaně. Chana se podobně jako Sára také léta nemohla dočkat dítěte, ale na rozdíl od Abrahama volala k Hospodinu tak dlouho, až si vyprosila syna. Abrahamův příběh a příběh Chanin nám jasně ukazují, že plody se mohou dostavit i jako výsledek čistě lidského úsilí. Ale to skutečně významné se rodí jenom tam, kde se člověk podvolí Božímu rytmu a Božímu plánu. Chanin syn nebyl nikdo menší než prorok Samuel.

Dobrý Bože,

ty víš, jak neradi se vzdáváme svých plánů a představ. Děkujeme ti za čas, který nás ponecháváš v nejistotě, a za to, že si v něm můžeme lépe uvědomit, že celý náš život je závislý na tobě. Prosíme Tě o milost rozlišování. Dávej nám poznat, kdy máme ve snaze něco měnit zápatit a kdy se spolehnout na tebe. Prosíme tě, abychom lépe věděli, že naše budoucnost je v tvých rukou.

Amen